

Spēkā no 01.11.2001
Spēkā esošs

Publicēts: Vēstnesis, 06.04.2001, nr. 56
Publicēts: ZIŅOTĀJS, 17.05.2001, nr. 10

LATVIJAS REPUBLIKAS MINISTRU KABINETS

03.04.2001

Noteikumi nr. 155

Rīgā
Obligātās nekaitīguma prasības diētiskajai pārtikai cilvēkiem ar veselības traucējumiem un prasības marķējumam

---

Grozījumi: MK 11.02.2003. not. nr.75 (L.V., 14.febr., nr.25;
Ziņotājs, 2003, nr.10)
MK 14.11.2006. not. nr.930 (L.V., 17.nov., nr.185;
Ziņotājs, 2007, nr.4)
MK 02.10.2007. not. nr.662 (L.V., 5.okt., nr.161;
Ziņotājs, 2007, nr.23)
MK 22.12.2008. not. nr.1077 (L.V., 29.dec., nr.201;
Ziņotājs, 2009, nr.10)
MK 06.04.2010. not. nr.340 (L.V., 9.apr., nr.57)

(prot. Nr.14 10.§)

Izdoti saskaņā ar
Pārtikas aprites uzraudzības
likuma 4.panta otro un trešo
daļu un 13.panta trešo daļu

1. Šie noteikumi nosaka obligātās nekaitīguma prasības diētiskajai pārtikai cilvēkiem ar veselības traucējumiem (turpmāk – diētiskā pārtika) un prasības marķējumam.

2. Diētiskā pārtika ir paredzēta īpašai lietošanai un tās specifiskā sastāva vai ražošanas procesa dēļ ir skaidri atšķirama no pārtikas ierastajam patēriņam. Diētiskā pārtika ir piemērota cilvēkiem ar veselības traucējumiem, un to izplata ar attiecīgu norādi. Diētiskā pārtika ir lietojama ārstniecības personu uzraudzībā.

3. Diētiskā pārtika paredzēta kā vienīgais vai papildu uzturs cilvēkiem:

3.1. ar ierobežotu, vājinātu vai traucētu organisma vielmaiņu vai spēju uzņemt, sagremot, uzsūkt vai izdalīt parasto pārtiku vai tās sastāvā esošas noteiktas barības vielas;

3.2. ar citām medicīniski noteiktām uztura prasībām, ja viņu diētu nav iespējams sastādīt, pārveidojot parasto pārtiku, izmantojot citu īpašai lietošanai paredzēto pārtiku vai attiecīgo pārtiku savstarpēji kombinējot.

4. Diētisko pārtiku iedala trīs grupās:

4.1. ar uzturvielām pilnīgi nokomplektēta pārtika, kuru, lietojot saskaņā ar ražotāja norādījumiem, var izmantot par vienīgo uztura avotu cilvēki, kam tā ir paredzēta;

4.2. ar uzturvielām pilnīgi nokomplektēta pārtika, kas pēc sastāva paredzēta cilvēkiem ar kādu konkrētu slimību vai veselības traucējumu un kuru, lietojot saskaņā ar ražotāja norādījumiem, var izmantot par vienīgo uztura avotu;

4.3. ar uzturvielām nepilnīgi nokomplektēta pārtika, kas pēc sastāva paredzēta cilvēkiem ar kādu konkrētu slimību vai veselības traucējumu, bet kura nevar būt vienīgais uztura avots.

5. Diētisko pārtiku, kas minēta šo noteikumu 4.2. un 4.3.apakšpunktā, var izmantot arī par daļējiem uztura aizstājējiem vai papildinātājiem.

6. Diētiskās pārtikas ražotāji vai komplektētāji (ārstniecības iestādes un ārstniecības personas) ir atbildīgi par to, ka:

6.1. diētiskā pārtika tiek ražota vai komplektēta atbilstoši medicīnas un uzturzinātnes atziņām;

6.2. diētiskās pārtikas lietošana atbilstoši ražotāja vai komplektētāja norādījumiem ir droša, lietderīga un efektīvi nodrošina to cilvēku uztura prasības, kuriem tā ir paredzēta;

6.3. ja šo noteikumu 4.1.apakšpunktā minētā pārtika paredzēta zīdaiņu (bērnu vecumā līdz 12 mēnešiem) barošanai, vitamīnu un minerālvielu saturs tajā atbilst šo noteikumu 1.pielikumā noteiktajām prasībām;

6.4. ja šo noteikumu 4.2.apakšpunktā minētā pārtika paredzēta zīdaiņu barošanai, vitamīnu un minerālvielu saturs tajā atbilst šo noteikumu 1.pielikumā noteiktajām prasībām, kā arī ir pieļaujama vienas vai vairāku norādīto sastāvdaļu izmaiņšana, ja tas ir nepieciešams atbilstoši paredzamajam lietojumam;

6.5. ja šo noteikumu 4.3.apakšpunktā minētā pārtika paredzēta zīdaiņu barošanai, maksimālais vitamīnu un minerālvielu saturs tajā nedrīkst pārsniegt šo noteikumu 1.pielikumā noteikto daudzumu, kā arī ir pieļaujama vienas vai vairāku norādīto sastāvdaļu izmaiņšana, ja tas ir nepieciešams atbilstoši paredzamajam lietojumam;

6.6. zīdaiņu barošanai paredzētā diētiskā pārtika attiecībā uz citām uzturvielām, izņemot vitamīnus un minerālvielas, atbilst normatīvajos aktos noteiktajām obligātajām prasībām zīdaiņu pārtikai, ja tas nav pretrunā ar paredzamo lietojumu;

6.7. šo noteikumu 4.1.apakšpunktā minētajā pārtikā vitamīnu un minerālvielu saturs atbilst šo noteikumu 2.pielikumā noteiktajām prasībām, ja pārtika nav paredzēta zīdaiņu barošanai;

6.8. šo noteikumu 4.2.apakšpunktā minētajā pārtikā vitamīnu un minerālvielu saturs atbilst šo noteikumu 2.pielikumā noteiktajām prasībām, kā arī ir pieļaujama vienas vai vairāku norādīto sastāvdaļu izmaiņšana, ja tas ir nepieciešams atbilstoši paredzamajam lietojumam un pārtika nav paredzēta zīdaiņu barošanai;

6.9. maksimālais vitamīnu un minerālvielu saturs šo noteikumu 4.3.apakšpunktā minētajā pārtikā nedrīkst pārsniegt šo noteikumu 2.pielikumā noteikto daudzumu, kā arī ir pieļaujama vienas vai vairāku norādīto sastāvdaļu izmaiņšana, ja tas ir nepieciešams atbilstoši paredzamajam lietojumam un pārtika nav paredzēta zīdaiņu barošanai;

6.10. ražojot diētisko pārtiku, izmanto vielas, kas minētas pielikumā Komisijas 2009.gada 13.oktobra Regulai (EK) Nr.953/2009 par vielām, ko īpašu uztura apsvērumu dēļ var pievienot īpašas diētas pārtikas produktiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 11.02.2003. noteikumiem nr.75, MK 02.10.2007. noteikumiem nr.662 un MK 06.04.2010. noteikumiem nr.340)

7. Diētisko pārtiku mazumtirdzniecībā atļauts realizēt tikai fasētā veidā.

8. Diētiskās pārtikas tirdzniecības nosaukums ir "Diētiskā pārtika cilvēkiem ar veselības traucējumiem".

9. Diētiskās pārtikas tirdzniecības nosaukums Eiropas Savienības dalībvalstu valodās atbilst šo noteikumu 4.pielikumam.

(MK 02.10.2007. noteikumu nr.662 redakcijā)

10. Diētiskās pārtikas marķējumā papildus citos normatīvajos aktos noteiktajām prasībām norādāma šāda informācija:

10.1. enerģētiskā vērtība kilodžoulos (kJ) un kilokalorijās (kcal) un skaitliski izteikts olbaltumvielu, ogļhidrātu un tauku saturs 100 gramos vai 100 mililitros fasēta produkta, kā arī, ja nepieciešams, 100 gramos vai 100 mililitros atbilstoši ražotāja norādījumiem lietošanai sagatavotā produktā. Papildus šāda informācija var būt norādīta, rēķinot uz vienu ēdienreizi, kuras deva norādīta marķējumā, vai uz vienu porciju, ja marķējumā ir norādīts porciju skaits iepakojumā;

10.2. katras šo noteikumu 1. un 2.pielikumā minētās sastāvdaļas skaitliski izteikts daudzums 100 gramos vai 100 mililitros fasēta produkta, kā arī, ja nepieciešams, 100 gramos vai 100 mililitros atbilstoši ražotāja norādījumiem lietošanai sagatavotā produktā. Papildus šāda informācija var būt norādīta, rēķinot uz vienu

ēdienreizi, kuras deva norādīta marķējumā, vai uz vienu porciju, ja marķējumā ir norādīts porciju skaits iepakojumā;

10.3. olbaltumvielu, ogļhidrātu un tauku, kā arī citu barības vielu un to sastāvdaļu saturs, ja to deklarēšana ir nepieciešama paredzamajam produkta lietojumam, skaitliski izteikts 100 gramos vai 100 mililitros fasēta produkta, kā arī, ja nepieciešams, 100 gramos vai 100 mililitros atbilstoši ražotāja norādījumam lietošanai sagatavotā produktā. Papildus šāda informācija var būt norādīta, rēķinot uz vienu ēdienreizi, kuras deva norādīta marķējumā, vai uz vienu porciju, ja marķējumā ir norādīts porciju skaits iepakojumā;

10.4. ja nepieciešams, – produkta osmolalitāte vai osmolaritāte;

10.5. produkta sastāvā esošo olbaltumvielu vai olbaltumvielu hidrolizātu izcelsme un raksturojums;

10.6. norāde "Būtiska informācija" (vai cita līdzīga norāde) izceltā drukā, kurā sniedz informāciju par to:

10.6.1. ka produkts lietojams ārstniecības personu uzraudzībā;

10.6.2. vai produktu drīkst lietot kā vienīgo uztura avotu;

10.6.3. ka attiecīgais produkts ir paredzēts noteikta vecuma cilvēkiem (ja nepieciešams);

10.6.4. ka produkts ir bīstams veselībai, ja to lieto cilvēki, kuriem šis produkts nav paredzēts (ja nepieciešams);

10.7. norāde "Diētiskai lietošanai", kurā norāda slimību vai veselības traucējumus, kuru gadījumā paredzēts lietot šo produktu;

10.8. ja nepieciešams, – piesardzības pasākumus un kontrindikācijas;

10.9. produkta pazīmju vai īpašību apraksts, kas apliecina produkta atbilstību lietošanas mērķim. Tas attiecas arī uz uzturvielām, kuru daudzums ir palielināts, samazināts vai kuras nav iekļautas sastāvā vai citādi izmainītas, kā arī produkta lietošanas pamatojuma apraksts;

10.10. ja nepieciešams, – brīdinājums, ka produkts nav paredzēts parenterālai lietošanai;

10.11. ja nepieciešams, – norāde par produkta sagatavošanu, lietošanu un uzglabāšanu pēc iepakojuma atvēršanas.

10.¹ Diētisko pārtiku atļauts ievest izplatīšanai un izplatīt Latvijā, ja ražotājs vai izplatītājs ir iesniedzis Pārtikas un veterinārajā dienestā rakstisku paziņojumu par tās izplatīšanu Latvijas Republikā un attiecīgā produkta marķējuma oriģinālu, kā arī dokumentus atbilstoši normatīvajiem aktiem par vispārīgajām prasībām diētiskajai pārtikai.

(MK 22.12.2008. noteikumu nr.1077 redakcijā)

11. Noteikumi stājas spēkā ar 2001.gada 1.novembri.

11.¹ Šo noteikumu 1.pielikuma 2.12.apakšpunkts ir spēkā līdz 2009.gada 31.decembrim.

(MK 02.10.2007. noteikumu nr.662 redakcijā)

11.² Šo noteikumu 3.pielikuma 1.13.6., 2.1.1., 2.1.10., 2.2.1., 2.2.12., 2.4.4., 2.4.7., 2.4.9., 2.5.1., 2.6.1., 2.7.1., 2.9.4., 2.11.1., 2.14.1. un 2.14.2.apakšpunkts ir spēkā līdz 2009.gada 31.decembrim.

(MK 02.10.2007. noteikumu nr.662 redakcijā)

11.³ Līdz 2012.gada 1.janvārim atļauts realizēt diētisko pārtiku, kuras sastāvs attiecībā uz citām uzturvielām, izņemot vitamīnus un minerālvielas, neatbilst šo noteikumu 6.6.apakšpunktam, ja ir ievērotas normatīvo aktu prasības par mātes piena aizstājēju sastāva obligātajām nekaitīguma prasībām, to marķējuma un reklāmas prasībām, kā arī reklāmas izvērtēšanas kārtību, kuras ir spēkā līdz 2007.gada 31.decembrim.

(MK 02.10.2007. noteikumu nr.662 redakcijā)

12. *(Svītrots ar MK 02.10.2007. noteikumiem nr.662)*

13. Ražotājs vai izplatītājs līdz 2009.gada 1.martam iesniedz Pārtikas un veterinārajā dienestā rakstisku paziņojumu par diētisko pārtiku, kas ražota vai ieviesta Latvijā līdz 2008.gada 31.decembrim.

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvām

(MK 06.04.2010. noteikumu nr.340 redakcijā)

Noteikumos iekļautas tiesību normas, kas izriet no:

1) Komisijas 1999.gada 25.marta Direktīvas 1999/21/EK par diētisko pārtiku cilvēkiem ar veselības traucējumiem;

2) Komisijas 2006.gada 23.oktobra Direktīvas 2006/82/EK, ar ko pielāgo Direktīvu 91/321/EEK par mātes piena aizstājējiem zīdaiņiem un maziem bērniem un Direktīvu 1999/21/EK par diētisko pārtiku cilvēkiem ar veselības traucējumiem saistībā ar Bulgārijas un Rumānijas pievienošanos;

3) Komisijas 2006.gada 22.decembra Direktīvas 2006/141/EK par mākslīgiem maisījumiem zīdaiņiem un mākslīgiem papildu ēdināšanas maisījumiem zīdaiņiem un ar ko groza Direktīvu 1999/21/EK;

4) Eiropas Parlamenta un Padomes 2009.gada 6.maija Direktīvas 2009/39/EK par īpašas diētas pārtikas produktiem.

Ministru prezidenta vietā -

ekonomikas ministrs

A.Kalvītis

Labklājības ministrs

A.Požarnovs

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 02.10.2007. noteikumiem nr.662)

1.pielikums
Ministru kabineta
2001.gada 3.aprīļa
noteikumiem Nr.155

Prasības ar uzturvielām pilnīgi nokomplektētai diētiskajai pārtikai zīdaiņiem¹

Nr. p.k.	Vitamīni un minerālvielas (mērvienības)	100 kJ		100 kcal	
		minimālais daudzums	maksimālais daudzums	minimālais daudzums	maksimālais daudzums
1	2	3	4	5	6
1.	Vitamīni:				
1.1.	A vitamīns (m g-RE)	14	43	60	180
1.2.	D vitamīns (m g)	0,25	0,75	1	3
1.3.	K vitamīns (m g)	1	5	4	20
1.4.	C vitamīns (mg)	1,9	6	8	25
1.5	tiamīns (mg)	0,01	0,075	0,04	0,3

1.6.	riboflavīns (mg)	0,014	0,1	0,06	0,45
1.7.	B ₆ vitamīns (mg)	0,009	0,075	0,035	0,3
1.8.	nikotīnamīds (mg-NE)	0,2	0,75	0,8	3
1.9.	folskābe (m g)	1	6	4	25
1.10.	B ₁₂ vitamīns (m g)	0,025	0,12	0,1	0,5
1.11.	pantotēnskābe (mg)	0,07	0,5	0,3	2
1.12.	biotīns (m g)	0,4	5	1,5	20
1.13.	E vitamīns (mg a -TE/g polinepiesātināto taukskābju, rēķinot pēc linolēnskābes)	0,5 (bet ne mazāks par 0,1 mg/100 kJ)	0,75	0,5/g (bet ne mazāks par 0,5 mg/100 kcal)	3
2.	Mīnerālvielas:				
2.1.	nātrijs (mg)	5	14	20	60
2.2.	hlorīdi (mg)	12	29	50	125
2.3.	kālijs (mg)	15	35	60	145
2.4.	kalcijs (mg)	12	60	50	250
2.5.	fosfors (mg) ²	6	22	25	90
2.6.	magnijs (mg)	1,2	3,6	5	15
2.7.	dzelzs (mg)	0,12	0,5	0,5	2
2.8.	cinks (mg)	0,12	0,6	0,5	2,4
2.9.	varš (μg)	4,8	29	20	120
2.10.	jods (μg)	1,2	8,4	5	35
2.11.	selēns (μg)	0,25	0,7	1	3
2.12.	(zaudējis spēku)				
2.13.	hroms (μg)	–	2,5	–	10
2.14.	molibdēns		2,5		10

	(µg)	–		–	
2.15.	fluorīdi (mg)	–	0,05	–	0,2
2.16.	mangāns (µg)	0,25	25	1	100
Piezīme.					
¹ Sastāvs norādīts lietošanai gatavā produktā, kas sagatavots pēc ražotāja norādījumiem.					
² Kalcija/fosfora attiecība nedrīkst būt mazāka par 1,2 un lielāka par 2,0.					

Labklājības ministrs

A.Požarnovs

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 11.02.2003. noteikumiem nr.75)

2.pielikums
Ministru kabineta
2001.gada 3.aprīļa
noteikumiem Nr.155

Prasības ar uzturvielām pilnīgi nokomplektētai diētiskajai pārtikai, kas nav paredzēta zīdaiņiem¹

Nr. p.k.	Vitamīni un minerālvielas (mērvienības)	100 kJ		100 kcal	
		minimālais daudzums	maksimālais daudzums	minimālais daudzums	maksimālais daudzums
1	2	3	4	5	6
1.	Vitamīni:				
1.1.	A vitamīns (m g-RE)	8,4	43	35	180
1.2.	D vitamīns (m g)	0,12	0,65/0,75 ²	0,5	2,5/3 ²
1.3.	K vitamīns (m g)	0,85	5	3,5	20
1.4.	C vitamīns (mg)	0,54	5,25	2,25	22
1.5.	tiamīns (mg)	0,015	0,12	0,06	0,5

1.6.	riboflavīns (mg)	0,02	0,12	0,08	0,5
1.7.	B ₆ vitamīns (mg)	0,02	0,12	0,08	0,5
1.8.	nikotīnamīds (mg-EN)	0,22	0,75	0,9	3
1.9.	folskābe (m g)	2,5	12,5	10	50
1.10.	B ₁₂ vitamīns (m g)	0,017	0,17	0,07	0,7
1.11.	pantotēnskābe (mg)	0,035	0,35	0,15	1,5
1.12.	biotīns (m g)	0,18	1,8	0,75	7,5
1.13.	E vitamīns (mg a -TE/g polinepiesātināto taukskābju, rēķinot pēc linolēnskābes)	0,5 (bet ne mazāks par 0,1 mg/100 kJ)	0,75	0,5 (bet ne mazāks par 0,5 mg/100 kcal)	3
2.	Mīnerālvielas:				
2.1.	nātrijs (mg)	7,2	42	30	175
2.2.	hlorīdi (mg)	7,2	42	30	175
2.3.	kālijs (mg)	19	70	80	295
2.4.	kalcijs (mg)	8,4/12 ²	42/60 ²	35/50 ²	175/250 ²
2.5.	fosfors (mg)	7,2	19	30	80
2.6.	magnijs (mg)	1,8	6	7,5	25
2.7.	dzelzs (mg)	0,12	0,5	0,5	2,0
2.8.	cinks (mg)	0,12	0,36	0,5	1,5
2.9.	varš (μg)	15	125	60	500
2.10.	jods (μg)	1,55	8,4	6,5	35
2.11.	selēns (μg)	0,6	2,5	2,5	10
2.12.	mangāns (μg)	0,012	0,12	0,05	0,5
2.13.	hroms (μg)	0,3	3,6	1,25	15
		0,72	4,3	3,5	18

2.14.	molibdēns (μg)				
2.15.	fluorīdi (μg)	-	0,05	-	0,2
Piezīme.					
¹ Sastāvs norādīts lietošanai gatavā produktā, kas sagatavots pēc ražotāja norādījumiem.					
² Produktos, kas paredzēti bērniem vecumā no viena līdz desmit gadiem.					

Labklājības ministrs A.Požarnovs

(3.pielikums svītrots ar MK 06.04.2010. noteikumiem nr.340)

(MK 02.10.2007. noteikumu nr.662 redakcijā)

4.pielikums
Ministru kabineta
2001.gada 3.aprīļa
noteikumiem Nr.155

Diētiskās pārtikas tirdzniecības nosaukumi

Nr. p.k.	Valoda	Tirdzniecības nosaukums
1.	Latviešu	<i>Diētiskā pārtika cilvēkiem ar veselības traucējumiem</i>
2.	Lietuviešu	<i>Specialios medicininės paskirties maisto produktai</i>
3.	Igauņu	<i>Toit meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks</i>
4.	Angļu	<i>Food(s) for special medical purposes</i>
5.	Bulgāru	<i>Диетични храни за специални медицински цели</i>
6.	Čehu	<i>Dietní potravina určená pro zvláštní lékařské účely</i>
7.	Dāņu	<i>Levnedsmiddel/Levnedsmidler til særlige medicinske formål</i>
8.	Franču	<i>Aliment(s) diététique(s) destiné(s) à des fins médicales spéciales</i>
9.	Grieķu	<i>Διαιτητικά τρόφιμα για ειδικούς ιατρικούς σκοπούς</i>
10.	Holandiešu	<i>Dieetvoeding voor medisch gebruik</i>
11.	Itāļu	<i>Alimento dietetico destinato a fini medici speciali</i>
12.	Maltiešu	<i>Ikel dijetetiku għal skopijiet mediċi speċifiċi</i>
13.	Poļu	<i>Dietetyczne środki spożywcze specjalnego przeznaczenia medycznego</i>
14.	Portugāļu	<i>Produto dietético de uso clínico</i>
15.	Rumāņu	<i>Alimente dietetice pentru scopuri medicale speciale</i>

16.	Slovāku	<i>Dietetická potravina na osobitné lekárske účely</i>
17.	Slovēņu	<i>Dietno (dietetično) živilo za posebne zdravstvene namene</i>
18.	Somu	<i>Kliininen ravintovalmiste/kliinisiä ravintovalmisteita</i>
19.	Spāņu	<i>Alimento dietético para usos médicos especiales</i>
20.	Ungāru	<i>Speciális – gyógyászati célra szánt - tápszer</i>
21.	Vācu	<i>Diätetisches/Diätetische Lebensmittel für besondere medizinische Zwecke (Bilanzierte Diäten)</i>
22.	Zviedru	<i>Livsmedel för speciella medicinska ändamål</i>

© A/s Exigen Services Latvia, 1998 - 2010. Visas tiesības aizsargātas